

dReport: březen 2018

Zalistujte si v pravidelném přehledu účetních novinek.

Novela vyhlášky č. 501/2002 Sb., pro banky a jiné finanční instituce, od 1. 1. 2018

Dne 15. prosince 2017 byla ve Sbírce zákonů publikována pod číslem 442/2017 Sb. novela prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví pro banky a jiné finanční instituce.

Důvody novely vyhlášky

Hlavními důvody novely vyhlášky č. 501/2002 Sb., pro banky a jiné finanční instituce (dále jen „novela vyhlášky“), byly:

- platnost nového Mezinárodního standardu účetního výkaznictví přijatého k použití v EU - IFRS 9 Finanční nástroje, který od 1. 1. 2018 nahrazuje standard IAS 39 Finanční nástroje – účtování a oceňování;
- zapracování změn, které přinesl zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelských úvěrech, ve znění pozdějších předpisů;
- změny legislativně-technického charakteru.

Hlavní změny ve vyhlášce

Mezi hlavní změny, které novela vyhlášky přináší, patří:

1. Vykazování, oceňování a zveřejňování informací o finančních nástrojích

Byl vložen nový § 4a, který zavádí povinnost účetních jednotek „pro účely vykazování finančních nástrojů, jejich oceňování a uvádění informací o nich v příloze v účetní závěrce postupovat podle mezinárodních účetních standardů upravených přímo použitelnými předpisy Evropské unie o uplatňování mezinárodních účetních standardů“. Finančním nástrojem se rozumí finanční nástroj podle mezinárodních účetních standardů. Znamená to tedy, že od 1. 1. 2018 budou účetní jednotky postupovat v oblasti vykazování, oceňování a zveřejňování informací o finančních nástrojích zejména podle následujících Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS):

- **IFRS 9 Finanční nástroje**
Standard stanovuje požadavky na účtování, oceňování, znehodnocení, odúčtování finančních aktiv a finančních závazků a obecné zajišťovací účetnictví.
- **IAS 32 Finanční nástroje: vykazování**
Standard stanovuje zásady pro klasifikaci a vykazování finančních nástrojů jako závazků nebo kapitálových nástrojů a pro kompenzaci finančních aktiv a závazků.
- **IFRS 7 Finanční nástroje: zveřejňování**
Standard vymezuje požadavky na zveřejňování informací, které uživatelům účetních závěrek umožní vyhodnotit význam finančních nástrojů pro účetní jednotku a zjistit povahu a rozsah rizik spojených s finančními nástroji a způsob, jakým účetní jednotka tato rizika řídí.

Ve Finančním zpravodaji č. 10/2017 ze dne 22. 12. 2017 vydalo Ministerstvo financí Sdělení týkající se právě této velké změny účetních metod v oblasti finančních nástrojů. **Dle Sdělení MF:** „Odkaz na IFRS pro účely vykazování finančních nástrojů, jejich

oceňování a při uvádění informací o nich v příloze v účetní závěrce zajistí, že dotčeným účetním jednotkám budou k dispozici i principy a postupy pro zachycení složitějších transakcí.“

Sdělení MF také srozumitelněji vysvětluje přechodné ustanovení uvedené v článku II, odstavci 2 vyhlášky, které některým účetním jednotkám poskytuje tříleté přechodné období k zajištění bezproblémového přechodu na nové účetní metody a požadavky týkající se finančních nástrojů. Těmito účetními jednotkami, které se budou v oblasti finančních nástrojů řídit IFRS až od 1. 1. 2021, jsou:

- a. **obchodníci s cennými papíry**, organizační složky zahraničního obchodníka s cennými papíry podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu;
- b. **investiční společnosti** a investiční fondy nebo pobočky zahraniční osoby, která je oprávněna obhospodařovat investiční fondy nebo zahraniční investiční fondy podle zákona upravujícího činnost investičních společností a investičních fondů;
- c. **penzijní společnosti**, účastnické fondy nebo transformované fondy podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření.

Výše uvedené účetní jednotky dle Sdělení MF použijí České účetní standardy pro finanční instituce ve znění účinném ke dni 1. 1. 2018.

Účetní jednotky, na které se přechodné období v oblasti finančních nástrojů nevztahuje (tj. banky, spořitelni a úvěrní družstva, finanční holdingové skupiny, instituce elektronických peněz a platební instituce), nepoužijí v oblasti finančních nástrojů České účetní standardy pro finanční instituce účinné ke dni 1. 1. 2018, ale přímo použitelné předpisy Evropské unie o uplatňování mezinárodních účetních standardů v souladu s § 4a vyhlášky.

Řada změn ve vyhlášce pak vyplývá ze skutečnosti, že dle IFRS 9 je jiná kategorizace finančních aktiv než v předešlém standardu IAS 39. Nově se finanční aktiva klasifikují jako nástroje následně oceněné naběhlou hodnotou, reálnou hodnotou do vlastního kapitálu a reálnou hodnotou do výnosů nebo nákladů.

2. Přehled o peněžních tocích

V § 3 vyhlášky je doplněna povinnost sestavovat přehled o peněžních tocích, která vyplývá již z § 18 odst. 2 zákona o účetnictví. Tato povinnost se dle zákona týká pouze středních a velkých účetních jednotek, ale nevztahuje se na subjekty veřejného zájmu (banky, spořitelni a úvěrní družstva, pojišťovny, penzijní společnosti a zdravotní pojišťovny).

Nově je stanoveno, že pro sestavení přehledu o peněžních tocích mají účetní jednotky použít přiměřeně vyhlášku č. 500/2002 Sb., pro podnikatele.

3. Zrušení mimořádných nákladů a výnosů

Ve výkazu zisku a ztráty byly zrušeny položky mimořádné výnosy a mimořádné náklady.

Novela vyhlášky přináší zpřesnění i některých dalších ustanovení legislativně-technického rázu, které ale v praxi nepovedou k významným změnám.

Novela vyhlášky nabyla účinnosti 1. 1. 2018 a použije se pro účetní období započaté 1. 1. 2018 nebo později.

Plné znění novely vyhlášky č. 501/2002 Sb. naleznete [zde](#).

Novela Českých účetních standardů

V souvislosti s novelou vyhlášky byly dne 22. prosince 2017 ve Finančním zpravodaji publikovány **změny Českých účetních standardů** pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 501/2002 Sb., platné od 1. 1. 2018.

Hlavní změnou je, že ČÚS č. 108 Cenné papíry a 110 Deriváty od 1. 1. 2018 nebudou používat banky, spořitelni a úvěrní družstva, obchodníci s cennými papíry, finanční holdingové skupiny, instituce elektronických peněz a platební instituce.

Plné znění změn v Českých účetních standardech pro banky a jiné finanční instituce naleznete [zde](#).

Jak vám můžeme pomoci

Novela vyhlášky č. 501/2002SB., pro banky a jiné finanční instituce bude v souvislosti s novou povinností postupovat v oblasti finančních nástrojů dle IFRS znamenat pro řadu účetních jednotek obrovskou a náročnou změnu.

V tomto směru vám společnost Deloitte může nabídnout:

- publikace v angličtině na www.iasplus.com,
- konzultace s odborníky ze společnosti Deloitte, pokud jde o konkrétní dopady standardu IFRS 9 na vaši účetní jednotku,
- články v publikaci dReport, které se tímto tématem zabývají
- asistenci při implementaci požadavků stanovených tímto novým standardem,
- semináře zabývající se standardem IFRS 9 *Finanční nástroje*.

Pokud se chcete dozvědět o našich poradenských službách více, kontaktujte prosím Davida Jurčíka (djurcik@deloitteCE.com).

Novela vyhlášky č. 502/2002 Sb., pro pojišťovny, od 1. 1. 2018

Dne 15. prosince 2017 byla ve Sbírce zákonů publikována pod číslem 443/2017 Sb. novela prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví pro pojišťovny.

Hlavními důvody novely vyhlášky č. 502/2002 Sb., pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami (dále jen „novela vyhlášky“), byly:

- platnost nového Mezinárodního standardu účetního výkaznictví přijatého k použití v EU - IFRS 9 *Finanční nástroje*, který od 1. 1. 2018 nahrazuje standard IAS 39 *Finanční nástroje – účtování a oceňování*;
- úprava terminologie související s novelou zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů;
- legislativně-technické změny reagující na změny v jiných právních předpisech.

Z pohledu pojišťoven se nám jeví jako nejdůležitější vložení nového odstavce 6 v § 3, který stanoví, že pro účely vykazování, oceňování a zveřejňování informací v příloze v účetní závěrce o cenných papírech, podílech a derivátech a o operacích s nimi použije účetní jednotka

ustanovení vyhlášky č. 501/2002 Sb., pro banky a jiné finanční instituce, ve znění účinném **k 31. prosinci 2017**. Novela vyhlášky pro banky totiž od 1. 1. 2018 vypouští stávající úpravu a pro zachycování finančních nástrojů, jejich oceňování a uvádění informací o nich se odkazuje na standard IFRS 9 *Finanční nástroje*. Zachování stávajícího přístupu k cenným papírům, podílům a derivátům znamená pro pojišťovny významné zjednodušení, neboť nebudou muset v oblasti finančních nástrojů přecházet na IFRS 9.

Novela vyhlášky nabyla účinnosti 1. 1. 2018 a použije se pro účetní období započaté 1. 1. 2018 nebo později.

Plné znění novely vyhlášky č. 502/2002 Sb. naleznete [zde](#).

V souvislosti s novelou vyhlášky byly dne 22. prosince 2017 ve Finančním zpravodaji publikovány **změny Českých účetních standardů** pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 502/2002 Sb., platné od 1. 1. 2018. Plné znění změn v Českých účetních standardech pro pojišťovny naleznete [zde](#).

Rada IASB vydala úpravy standardu IAS 19 týkající se změn plánu, krácení a vypořádání

Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB) dne 7. února 2018 vydala „Změny plánu, krácení a vypořádání (Úpravy IAS 19)“, a uzavřela tak jeden ze dvou problémů spojených s IAS 19, které byly předloženy Interpretativnímu výboru IFRS a řešeny společně v červnu 2015.

Situace

Rada IASB v červnu 2015 vydala zveřejněný návrh ED/2015/5 Přecenění v případě změny plánu, krácení nebo vypořádání/Dostupnost náhrady z plánů definovaných požitků (navrhované úpravy IAS 19 a IFRIC 14), spojující dva problémy, které byly Interpretativnímu výboru IFRS předloženy samostatně, do jedné sady úzce zaměřených úprav standardu IAS 19 Zaměstnanecké požitky a IFRIC 14 IAS 19 - Limit aktiva definovaných požitků, požadavky na minimální financování a jejich interakce.

V dubnu 2017 se však rada IASB rozhodla zaměřit na úpravy IAS 19 a v září 2017 potvrdila, že je provede navzdory tomu, že úpravy IFRIC 14 odložila. Ačkoli byly řešeny společně, úpravy IAS 19 s úpravami IFRIC 14 nijak nesouvisí.

Změny

IAS 19 *Zaměstnanecké požitky* stanovuje, jak má účetní jednotka účtovat o plánu definovaných požitků. Pokud dojde

ke změně plánu – úpravě, krácení či vypořádání – vyžaduje IAS 19, aby účetní jednotka přecenila svou čistou pohledávku či čistý závazek z definovaných požitků.

Novelizace *Změny plánu, krácení a vypořádání (Úpravy IAS 19)* stanovuje, jak mají účetní jednotky určovat náklady na penze, pokud dojde ke změnám v plánu definovaných požitků.

Úpravy vyžadují, aby účetní jednotka využila aktualizované předpoklady z tohoto přecenění k určení současných nákladů na služby a čistého úroku na zbytek účetního období po změně plánu. IAS 19 doposud nespécifikoval, jak se tyto náklady v době po změně plánu mají určovat. Očekává se, že díky požadavku na použití aktualizovaných předpokladů úpravy IAS 19 poskytnou uživatelům účetních závěrek užitečné informace.

Datum účinnosti a přechodná ustanovení

Účetní jednotka uplatňuje úpravy u změn plánů, krácení nebo vypořádání, k nimž došlo na začátku nebo po začátku prvního ročního účetního období začínajícího 1. ledna 2019 nebo později. Dřívější aplikace je možná, ale informaci o ní je třeba zveřejnit.

Zdroj: www.iasplus.com

Stav schvalování IFRS v Evropské unii

Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) aktualizovala svou zprávu, v níž je popisován stav schvalování všech IFRS, tj. standardů, interpretací a jejich úprav, naposledy 8. února 2018.

Na schválení Evropské komise k použití v Evropské unii čekají k 20. únoru 2018 následující dokumenty rady IASB:

Standardy

- IFRS 14 *Časové rozlišení při cenové regulaci* (vydáno v lednu 2014) – Evropská komise se rozhodla nezahajovat schvalovací proces tohoto prozatímního standardu a počkat na finální standard
- IFRS 17 *Pojistné smlouvy* (vydáno v květnu 2017)

Úpravy

- Úprava standardu IFRS 2 *Klasifikace a ocenění transakcí s úhradami vázanými na akcie* (vydáno v červnu 2016)
- Úprava standardu IFRS 9 *Předčasné splacení s negativní kompenzací* (vydáno v říjnu 2017)

- Úprava standardů IFRS 10 a IAS 28 *Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým či společným podnikem* (vydáno v září 2014)
- Úprava standardu IAS 19 *Změny plánu, krácení a vypořádání* (vydáno v únoru 2018)
- Úprava standardu IAS 28 *Dlouhodobé podíly v přidružených a společných podnicích* (vydáno v říjnu 2017)
- Úprava standardu IAS 40 *Převody investic do nemovitostí* (vydáno v prosinci 2016)
- Roční zdokonalení IFRS – cyklus 2015 – 2017 (vydáno v prosinci 2017)

Interpretace

- IFRIC 22 *Transakce v cizích měnách a předem hrazená protihodnota* (vydáno v prosinci 2016)
- IFRIC 23 *Účtování o nejistotě u daní z příjmů* (vydáno v červnu 2017)

Klikněte na [Zprávu o schvalování IFRS v EU](#).

Roční zdokonalení IFRS (cyklus 2014 – 2016) schváleno pro použití v EU

Dne 8. února 2018 schválila Evropská komise k použití v Evropské unii *Roční zdokonalení IFRS (cyklus 2014 – 2016)*.

Roční zdokonalení obsahuje úpravy tří IFRS, které jsou shrnuty v následující tabulce.

Standard	Téma	Úprava
IFRS 1 První přijetí Mezinárodních standardů účetního výkaznictví	Odstranění krátkodobých výjimek pro prvouživatele	Úpravy odstraňují krátkodobé výjimky ve standardu IFRS 1, neboť účetní období, ke kterému se výjimky vztahují, již uplynulo. Proto tyto výjimky již nejsou relevantní.
IFRS 12 Zveřejnění účasti v jiných účetních jednotkách	Objasnění rozsahu standardu	Objasnění rozsahu standardu upřesněním, že požadavky na zveřejnění ve standardu (vyjma těch, které jsou uvedeny v odstavcích B10-B16) se použijí na účasti účetní jednotky uvedené v odstavci 5 klasifikované jako držené k prodeji nebo držené k distribuci nebo jako ukončované činnosti podle IFRS 5 <i>Dlouhodobá aktiva držená k prodeji a ukončované činnosti</i> .
IAS 28 Investice do přidružených a společných podniků	Ocenění investic do přidružených nebo společných podniků v reálné hodnotě	Úpravy objasňují, že organizace rizikového kapitálu či jiné účetní jednotky obdobného charakteru mohou ocenit investice do přidružených nebo společných podniků reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty samostatně pro každý přidružený či společný podnik. Tuto volbu je třeba provést při prvotním vykázání každého přidruženého nebo společného podniku. Pokud jde o možnost účetní jednotky, která není investiční jednotkou, zachovat ocenění reálnou hodnotou použité jejími přidruženými či společnými podniky, které jsou investičními jednotkami, při aplikaci ekvivalenční metody, úpravy analogicky objasňují, že každý přidružený či společný podnik, jež je investiční jednotkou, má možnost volby. Tyto úpravy se aplikují retrospektivně, přičemž je povolena dřívější aplikace.

Úpravy IFRS 12 jsou účinné pro roční období počínající dne **1. ledna 2017** či po tomto datu.

Úpravy IFRS 1 a IAS 28 jsou účinné pro roční období počínající dne **1. ledna 2018** či po tomto datu.

Rada FASB objasnila aplikaci nového standardu o leasingu na věcná břemena k pozemkům

Americká Rada pro účetní standardy (FASB) vydala dne 25. ledna 2018 aktualizaci účetních standardů (ASU) č. 2018-01, „Praktické zjednodušení pro otázky věcných břemen v přechodném období pro Téma 842“, která objasňuje aplikaci nové úpravy týkající se leasingu a usnadňuje její přijetí u některých břemen.

Situace

Rada FASB dne 25. února 2016 vydala dlouho očekávanou aktualizaci účetních standardů č. 201602, Leasing (Téma 842), jejímž účelem bylo zvýšit transparentnost a srovnatelnost mezi účetními jednotkami, a to v návaznosti na vykazování aktiv a závazků souvisejících s leasingem v rozvaze a zveřejňováním klíčových informací o leasingových transakcích.

V souvislosti s podporou poskytovanou radou FASB pro období přechodu na nový standard se mnoho dotčených subjektů zajímalo o to, jak se nové požadavky v oblasti leasingu z Tématu 842 budou aplikovat na věcná břemena.

Věcná břemena k pozemkům (také označovaná jako služebnost) představují právo přístupu, přecházení/přejíždění nebo jiného použití pozemku jiné osoby k určitému účelu. Věcná břemena využívají společnosti poskytující veřejné nebo telekomunikační služby, např. když potřebují úzký pruh pozemku, kde zakopou vedení. Ne všechny společnosti o nich ovšem historicky účtovaly jako o leasingu.

Zainteresované subjekty upozorňují na to, že požadavek posuzovat všechna stará a stávající břemena – kterých někdy mohou být desítky tisíc – a určovat, jestli splňují definici leasingu podle nového standardu, by mohlo být velmi nákladné. Také podotýkají, že uplatnění tohoto požadavku by mělo jen omezený přínos, vzhledem k tomu, že velká část jejich věcných břemen by definici leasingu nespĺnila – a i pokud ano, mnoho jejich břemen se platí předem, takže v rozvaze již vykázaná jsou.

Rozsah aktualizace

Úpravy obsažené v této aktualizaci se týkají subjektů se stávajícími břemeny nebo břemeny, která vypršela předtím, než subjekt přijal Téma 842, za předpokladu, že o těchto břemenech neúčtuje v rámci Tématu 840.

Hlavní ustanovení aktualizace

- Úpravy obsažené v této aktualizaci subjektu umožňují rozhodnout se pro volitelné praktické zjednodušení pro přechodné období a neposuzovat podle Tématu 842 stávající věcná břemena a břemena, která vypršela předtím, než subjekt Téma 842 přijal, a o nichž dříve neúčtoval jako o leasingu v souladu s Tématem 840. Subjekt, který se pro toto praktické zjednodušení rozhodne, by ho měl uplatňovat konzistentně u všech současných nebo ukončených věcných břemen, o nichž dříve neúčtoval jako o leasingu v souladu s Tématem 840.
- Jakmile subjekt Téma 842 přijme, měl by ho v budoucnu aplikovat na všechna nová (nebo modifikovaná) věcná břemena a určovat podle něj, zda je o daném vztahu třeba účtovat jako o leasingu.
- Subjekt, který se pro praktické zjednodušení nerozhodne, by měl všechna stávající a ukončená věcná břemena posuzovat v souvislosti s přijetím nových pravidel leasingu podle Tématu 842 a posoudit, zda splňují definice leasingu. U věcných břemen, která existovala předtím, než subjekt přijal Téma 842, by měl subjekt nadále uplatňovat stávající postup účtování. Pokud subjekt např. v současné době účtuje o některých břemenech jako o leasingu podle Tématu 840, měl by o těchto břemenech i nadále účtovat jako o leasingu, dokud nepřejde na Téma 842.
- Tato aktualizace rovněž upravuje příklad 10 Podtématu 350-30, Nehmotná aktiva – Goodwill a Ostatní – Všeobecná nehmotná aktiva kromě goodwillu.

Datum účinnosti

Úpravy obsažené v této aktualizaci se týkají úprav z aktualizace 2016-02, které ještě nejsou účinné, ale je možné je přijmout dříve, a příkladu 10 Podtématu 350-30. Datum účinnosti a přechodná ustanovení těchto úprav jsou stejné jako datum účinnosti a přechodná ustanovení aktualizace 2016-02. Subjekt, který Téma 842 přijal dříve, by se měl těmito úpravami začít řídit od okamžiku vydání této aktualizace.

Nová aktualizace je v angličtině k dispozici [zde](#).

Zdroj: www.iasplus.com

Mobilní aplikace Deloitte CZ

Android

iOS

[Zpravodaje](#) | [Studie](#) | [Semináře](#) | [Novinky](#) | [Videa](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou („DTTL“), síť jejich členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL a každá z jejich členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) služby klientům neposkytuje. Více informací o naší globální síti členských firem je uvedeno na adrese www.deloitte.com/cz/onas.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, poradenství, právního a finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a související služby klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích má společnost Deloitte světové možnosti a poznatky a poskytuje svým klientům, mezi něž patří čtyři z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®, vysoce kvalitní služby v oblastech, ve kterých klienti řeší své nejkompexnější podnikatelské výzvy. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 245 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, kontaktujte nás prostřednictvím sociálních sítí Facebook, LinkedIn či Twitter.

Společnost Deloitte ve střední Evropě je regionální organizací subjektů sdružených ve společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, která je členskou firmou sdružení Deloitte Touche Tohmatsu Limited ve střední Evropě. Odborné služby poskytují dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, které jsou samostatnými a nezávislými právními subjekty. Dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited patří ve středoevropském regionu k předním firmám poskytujícím služby prostřednictvím více než 6 000 zaměstnanců ze 44 pracovišť v 18 zemích.

© 2018 Pro více informací kontaktujte Deloitte Česká republika.